

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»**

ВІСНИК

**НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ВІННИЦЬКОГО ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНОГО
КОЛЕДЖУ**

ВИПУСК № 1 (42)

**РІК НЕЗЛАМНОСТІ! РІК ПЕРЕМОГИ!
УСІМ ОСВІТЯНАМ ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ...**

Вінниця – 2023

ВІСНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу
ВИПУСК № 1 (42)

Свідомство про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації
Серія ВЦ № 1065-423-ПР від 24 грудня 2019 року
Журнал
(науково-виробничий, навчальний, довідковий)

Журнал присвячений висвітленню широкого спектру теоретичних та прикладних проблем педагогіки, психології, окремих методик та філології, підтримує традиції інтеграції вишівської науки з практикою, сприяє поширенню досвіду наукової, науково-педагогічної та виробничої діяльності, становленню кадрів вищої кваліфікації; розрахований на спеціальну категорію читачів, зокрема педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів вищої, середньої та дошкільної освіти, здобувачів освіти та молодих науковців.

Вісник заснований у січні 2012 року, виходить 3 рази на рік
Мова видання: українська, англійська, німецька

Тематичні напрями Вісника:

- ❖ Інтеграція науки та практики як механізм ефективного розвитку
- ❖ Педагогічні та лінгвістичні аспекти викладання
- ❖ Германістика та славістика у сучасному науковому просторі
- ❖ Психолого-педагогічні умови формування та розвитку особистості вихованця
- ❖ Лабораторія педагогічної майстерності та професійного саморозвитку педагога
- ❖ Challenges in Education
- ❖ Відомі імена року
- ❖ Конкурси
- ❖ Рецензії

Номер затверджено на засіданні Вченої ради
КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»
Протокол № 7 від 23 лютого 2023 року

Головний редактор: директор КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Войцехівський К.Ф.;
відповідальний редактор: методист коледжу, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, Руда Т.В., **медіа-редактор:** к.пед.н., доц. Марценюк О.Г.

Редакційна колегія: д.пед.н., проф. Мисліцька Н.А., д.філ.н. Войцехівська Н.К., к.філ.н., доц. Січкач С.А. (Уманський державний педагогічний університет ім. П. Тичини), спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Когутюк О.В.

Відповідальність за зміст статей несуть автори
Матеріали видаються в авторській редакції

В 53 Вісник науково-методичних досліджень Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу : Випуск 1(42) /за заг. ред. К.Ф. Войцехівського. Вінниця : Твори, 2023. 146с.

ЗМІСТ

С Л О В О Р Е Д А К Т О Р А

ТУРЛЮК СВІТЛАНА, ЮНАШ ВІКТОРІЯ

ГОЛОВНІ АСПЕКТИ УДОСКОНАЛЕННЯ ЗМІСТУ І ФОРМ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ КОЛЕДЖУ 5

Ф І Л О Л О Г І Ч Н І С Т У Д І Ї

БАБІЙ АЛЛА, ВЕРЕМІЙ А. А.

МІСІЯ, БАЧЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВНІ ЗАВДАННЯ СУЧАСНИХ ФАХІВЦІВ ФІЛОЛОГІВ-СЛАВІСТІВ 13

ОМЕЛЯНЧИК ТЕТЯНА, БІЛИК ІРИНА

ПОЗАКЛАСНА РОБОТА З УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ І РОЗВИТКУ ЛІТЕРАТУРНО ОБДАРОВАНОЇ ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ УЧНЯ 19

ОМЕЛЯНЧИК ТЕТЯНА, ГУЧОК НАДІЯ

КОРОТКИЙ ЕКСКУРС В ІСТОРІЮ СТАНОВЛЕННЯ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ З ЧАСІВ КИЇВСЬКОЇ РУСІ ДО СЕРЕДИНИ ХХ СТОЛІТТЯ 25

ОМЕЛЯНЧИК ТЕТЯНА, ІВАШКО АНАСТАСІЯ

ІСТОРИЧНА ІНВЕРСІЯ В ЛІТЕРАТУРНИХ ТВОРАХ ЯК АВТОРСЬКИЙ ПРИЙОМ БАЧИТИ СВІТ ІНАКШЕ 31

МИХАЛЬЧУК ОЛЕСЯ, ДЕРЕВЕНКО ОЛЕКСАНДРА

THE IMPACT OF ENGLISH BIBLICAL TRANSLATIONS ON THE DEVELOPMENT OF LANGUAGE AND LINGUISTICS 38

П С И Х О Л О Г О - П Е Д А Г О Г І Ч Н І С Т У Д І Ї

СВЕРЛОВИЧ ВАЛЕНТИНА

ФОРМУВАННЯ І РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ В ПРОЦЕСІ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ 44

ГОРОДЕЦЬКА ВАНДА

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОХОДЖЕННЯ ФОЛЬКЛОРНОЇ ПРАКТИКИ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ 57

БАРЩЕВСЬКА ІННА

ОСОБЛИВОСТІ ДІАГНОСТИКИ ТА ПЕДАГОГІЧНОГО СУПРОВОДУ ДІТЕЙ ІЗ СИНДРОМОМ АСПЕРГЕРА ТА СДУГ 61

ЦІСАР ІРИНА, БОРОДІЙ ОЛЬГА

РОЛЬ КАЗКИ В РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ ДИТИНИ 65

ТАРАШЕВСЬКА ОЛЬГА, КАПУСТА ДАР'Я

РОЛЬ ЕКОЛОГІЧНОЇ СТЕЖИНИ В ОЗНАЙОМЛЕННІ ДОШКІЛЬНИКІВ З ПРИРОДНИМ ДОВКІЛЛЯМ 68

ОМЕЛЯНЧИК ТЕТЯНА, ПЕДОЧЕНКО АНАСТАСІЯ

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ТА ІСТОРИЧНІ УМОВИ ВИКОРИСТАННЯ НАОЧНИХ ЗАСОБІВ У НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ 72

ЦІСАР ІРИНА, РУМЯНЦЕВА ВІКТОРІЯ

ВПЛИВ АРТ-ТЕРАПІЇ НА МОВЛЕННЄВИЙ РОЗВИТОК ДОШКІЛЬНИКА..... 78

МАРЦЕНЮК ОЛЕНА

ПСИХОЛІНГВІСТИКА ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ СУЧАСНИХ ЗАНЯТЬ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ..... 82

Н А У К О В О - М Е Т О Д И Ч Н І С Т У Д І Ї

БУГА ОКСАНА

НАБУТТЯ ПРОФЕСІЙНО-ЗНАЧУЩИХ ЕКОНОМІЧНИХ ЯКОСТЕЙ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ЗАСТОСУВАННЯ ДІЛОВИХ ІГОР..... 88

ПРИСЯЖНЮК ДМИТРО

ЕВОЛЮЦІЯ МЕТОДИКИ ТРЕНУВАННЯ В БІГОВІ НА ВИТРИВАЛІСТЬ..... 93

СКРИПНИК НАДІЯ, ВОЛКОТРУБ А.О., ДЕМЧУК ВЕРОНІКА

STORYTELLING ЯК КОМУНІКАТИВНИЙ ТРЕНД ДЛЯ ЕФЕКТИВНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ МОВЛЕННЄВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ..... 98

СКРИПНИК НАДІЯ, КОГУТЮК ОКСАНА, МАКСИМЕНКО Н. В., ТКАЧУК ТЕТЯНА

МЕТОДИ СТИМУЛЮВАННЯ І МОТИВАЦІЇ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ..... 104

ШУСТОВА НАТАЛІЯ, ГОРБАТЮК А. В.

*ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК ПИСЬМОВОГО ДОДАВАННЯ ТА ВІДНІМАННЯ БАГАТОЦИФРОВИХ ЧИСЕЛ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ*109

СТЕПОВА АЛЛА

МУЗИЧНО-ДИДАКТИЧНА ГРА ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ГАРМОНІЙНО РОЗВИНЕНОЇ ОСОБИСТОСТІ..... 114

ТАРАШЕВСЬКА ОЛЬГА, ЦІСАР ІРИНА

ВИКОРИСТАННЯ «РОЗВИВАЮЧОГО ПРОСТОРУ» ЗА М. МОНТЕССОРІ ДЛЯ КОРЕКЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ РОБОТИ В УМОВАХ ІНКЛЮЗІЇ..... 118

ЯРЕМЧУК ОКСАНА

ФОРМУВАННЯ ІНІЦІАТИВНОСТІ І ПІДПРИЄМЛИВОСТІ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ В ПРОФІЛЬНІЙ ШКОЛІ ЗА ДОПОМОГОЮ РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ЖИТТЄВИХ ЗАДАЧ ФІНАНСОВОГО ЗМІСТУ..... 123

В І Д О М І І М Е Н А

ПОХИЛЮК ОЛЕНА

«ТОЙ, ЩО СЕРЦЕ ОБЕРНУВ У СУРМУ» (бесіда до 115-річчя від дня народження Олега Ольжича (приклади поезії за збіркою «Незнаному воякові»..... 127

КІСЕЛЬОВ ДМИТРО

Б. ШОУ. ХУДОЖНЯ ПРАКТИКА: ПРОБЛЕМИ І ТРАДИЦІЇ..... 130

ЛИСИЙ АНАТОЛІЙ

ПЕРШІ ПІВ ТИСЯЧІ РОКІВ З ІСТОРІЇ ШПИКОВА..... 133

Як демонструє всесвітня історія, переважно не діагностованими дітьми з найвидатніші науковці, музиканти та особливими освітніми потребами. митці свого часу були саме такими,

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Adams, P.L. (1973). Obsessive Children: a Sociopsychiatric Study. Butterworths: Lond
2. Asperger, H. (1944). Die 'aunstisehen Psychopathen' im Kindesalter. Archiv fur psychiatrie und
3. Nervenkrankheiten 117, 76-136.
4. Asperger, H. (1968). Zur differentialdiagnose des kindlichen Autismus. Acta paedopsychiatrica 35, 136-145.
5. Asperger, H. (1979). Problems of infantile autism. Communication 13, 45-52.
6. Bartak, L. & Rutter, M. (1976). Differences between mentally retarded and normally intelligent autistic children. Journal of Autism and Childhood Schizophrenia 6, 109-120.
7. Галян І. М. Психодіагностика. Навчальний посібник / І. М. Галян . - К.: Академвидав. - 2009. - 464 с.
8. Дуткевич Т.В. Практична психологія: Вступ до спеціальності / Т.В.Дуткевич, О.В Савицька - К.: Центр учбової літератури, 2010. - 256 с.
9. Корольчук М.С. Психодіагностика: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів /М.С. Корольчук, В.І. Осьодло; за заг. ред. М.С.Корольчука. М.: Москва. - 2010.- 400 с.
10. Поліщук С.А. Методичний довідник з психодіагностики: навч.-метод. посібник / С.А. Поліщук. – Суми : Університетська книга. - 2009. – 226 с.

*Стаття надійшла до редакції
15 січня 2023*

РОЛЬ КАЗКИ В РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ ДИТИНИ

УДК 159.923 : 821 - 93

ЦІСАР ІРИНА

*спеціаліст вищої категорії кафедри теорії, фахових методик та технологій
дошкільної освіти КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»*

БОРОДІЙ ОЛЬГА

*студентка факультету дошкільної освіти та музичного мистецтва
КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»*

Актуальність. Період дошкільного дитинства можна назвати віком пізнавальних емоцій, до яких відносяться почуття здивування, зацікавлення, допитливості. Діяльність дітей, стосунки з дорослими й однолітками, реакції на нові обставини, ставлення до персонажів казок, розповідей сповнені емоцій і почуттів, що

спонукають активно сприймати світ, стимулюють вплив на пізнавальні та інші психічні процеси, виробляють індивідуальне ставлення та сприйняття світу, мотивують вчинки. Одним із перевірених часом природніх засобів впливу на особистість дитини є казка. Саме казки, на думку вчених, є першими чітко структурованими, цілісними історіями, які можуть братися дітьми за зразок, і в майбутньому несвідомо впливати на вибір певної форми поведінки. В контексті оптимізації розвитку дошкільної освіти метод казкотерапії може бути одним із найдієвіших серед методів психологічного впливу.

Аналіз наукових досліджень. Наукові розробки фольклористів 19-20 сторіч дали матеріал для аналізу феномену казки. Було підтверджено, що чарівні казки різних народів мають не тільки спільні сюжети, а і більш глибокий зв'язок у вигляді спільних морфологічних структур та їх послідовності.

К. Юнг стверджував, що вивчення казок – це найкращий спосіб дослідження «порівняльної анатомії колективного несвідомого, тобто глибинних шарів людської психіки». Його послідовниця Марія-Луїза фон Франц була переконана, що у казці «немає нічого особистого, що виходить з особистих комплексів людини, у якій було містичне бачення або активна уява, завдяки яким народилася та чи інша історія, що відхиляється від архетипових патернів». Е. Берн розглядає казку як можливий варіант життєвого сценарію, на який старші покоління «програмують» дітей. Беттельхайм підкреслював

важливість взаємодії батьків та дітей у казковому полі для розвитку особистості дитини. Геніальний педагог і тонкий знавець дитячих душ В. Сухомлинський зазначав, що «Казка – це активна естетична творчість, що охоплює всі сфери духовного життя дитини – її розум, почуття, уяву, волю».

Метою статті є аналіз значення казки для всебічного розвитку дитини дошкільного віку.

Виклад основного матеріалу. Казка – це перший літературний жанр, з яким знайомиться кожна дитина. Саме слово «казка» несе для малечі тільки позитивні відчуття і дарує чудові емоції. У вільний час малюк з нетерпінням чекає, коли батьки відкриють книгу і перенесуть його у світ дивовижних пригод з улюбленими героями. Казки існують у нашому житті ще з давніх-давен – їх розповідали підростаючому поколінню, навчаючи і формуючи уявлення про навколишній світ.

Казки ненав'язливо розповідають про те, що добре, а що погано, що таке дружба та шляхетність; вчать спілкуванню та людським взаєминам. Вони мають справді чарівну силу: навчальну, розвивальну, творчу. Варто відзначити, що казки впливають на формування мислення дитини, на її поведінку протягом усього дитинства з перших днів життя, а потім відгукуються у дорослому житті.

Завдяки казці, у дитини розвиваються фантазія і творчість, необхідні для ефективного існування. В процесі слухання, придумування, обговорення і програвання казки дитина засвоює основні механізми пошуку і прийняття рішень.

Природне ототожнювання себе з головним героєм гарантує дитині подолання разом із ним випробувань на шляху до перемоги, усвідомлення емоційних протиріч, пошук вирішення проблеми, досвід конструктивного виходу із ситуації, віру у свої сили і в перемогу добра на свідомому та підсвідомому рівні.

Ефективність використання казки в роботі з дітьми дошкільного віку підтверджується рядом причин. По-перше, казка створює умови для свободи вираження почуттів та емоцій, створення безпечного середовища. У дошкільному віці казка є специфічною діяльністю дитини, в ній вона створює особливу реальність, яка допомагає безбоязно зустрічатися зі складними явищами і почуттями в доступній для розуміння дитини формі, осягати дорослий світ почуттів і переживань. По-друге, при сприйнятті казки відбувається процес об'єднання дитини з казковим героєм, тому вона порівнює себе з ним, що дозволяє відчувати і зрозуміти, що не тільки у неї є такі проблеми і переживання. Виходи з різних складних ситуацій можна пропонувати дитині за допомогою ненав'язливих казкових образів, також забезпечується підтримка її можливостей і віри в себе. Ототожнення дитини найчастіше відбувається з позитивним героєм. Наслідування більш привабливих героїв допомагає дитині розрізняти хороші вчинки і погані, засвоювати правильні норми і цінності.

Казки унікальні, і не лише як літературний жанр, але і як твір, який цілком зрозумілий дитині. Казки наповненні глибоким значенням, змістом, який є різним для різних людей і навіть різним для однієї людини в різні моменти її життя. Дитина отримуватиме той чи інший сенс з однієї і тієї ж казки залежно від її інтересів та потреб у даний момент. Якщо їй надати можливість, дитина повернеться до тієї ж самої казки, коли буде готова розширити її попередній зміст або ж замінити його новим.

На заняттях з казкотерапії діти «проживають» різні емоційні стани, вербалізують свої власні переживання, знайомляться зі словами, що позначають різні емоції, вчаться розуміти емоційні стани героїв казки по обличчю, міміці, жестах, позах, поведінці, оволодівають способами вираження емоцій та регуляції власної поведінки. Так, у них розвивається здатність до глибшого розуміння себе та інших людей, вміння орієнтуватися в емоційній реальності.

Висновки. Отже, казка – це саме той спосіб спілкування дорослого з малюком, який найбільш зрозумілий дитині. Застосовуючи казкотерапію для розвитку дітей, психологи, педагоги та батьки роблять вагомий внесок у їхнє щасливе майбутнє. Даний метод неодмінно допоможе малюку більш впевнено почувати себе у дорослому житті.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Баєр У. Творча терапія / пер. з нім. Климової Є. та Комарової В. Харків : Клас, 2015. 552 с.

2. Беттельгейм Б. Психоаналіз чарівної казки / пер. з англ. Харків, 2001. 230 с.
3. Бреусенко-Кузнецов О. А. Казкотерапія // Теоретичні основи і застосування в освіті та соціальній роботі : зб. статей. Київ, 2008. № 20 (23). С. 3-12.
4. Василевська О. І. Казкотерапія як засіб психолого-педагогічного впливу // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 12 : Психологічні науки. 2012. Вип. 39. С. 30-36.
5. Вачков І. В. Введення в казкотерапію, чи Хатинко, хатинко, повернись до мене передом... Київ : Генеза, 2011. 288 с.
6. Заліток Л. М. Казкотерапія за Василем Сухомлинським // Інноватика у вихованні. 2017. Вип. 6. С. 99-106.
7. Замелюк М. Казкотерапія як інноваційна здоров'язбережувальна технологія у просторі сучасного дошкільного закладу // Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. 2017. № 2 (351). С. 14-19.
8. Зінкевич-Євстигнеєва Т. Д. Практикум по казкотерапії. Київ : ТОВ «Мова», 2000. 310 с.
9. Приходько Ю. О. Генезис провідних ставлень дитини дошкільного віку як основи її особистісного розвитку : дис. ... д-ра психол. наук : 19.00.07 / Український держ. пед. Університет імені М. П. Драгоманова. Київ, 1997. 428 с.
10. Пропп В. Морфологія чарівної казки. Черкаси : Лабиринт, 2006. 128 с.
11. Руденко А. В. Ігри і казки, які лікують. Харків : Вид. група «Основа», 2017. 208 с.

*Стаття надійшла до редакції
25 січня 2023*

РОЛЬ ЕКОЛОГІЧНОЇ СТЕЖИНИ В ОЗНАЙОМЛЕННІ ДОШКІЛЬНИКІВ З ПРИРОДНИМ ДОВКІЛЛЯМ

УДК 373.2.015.31 : 502\504

ТАРАШЕВСЬКА ОЛЬГА

викладач-методист кафедри теорії, фахових методик та технологій дошкільної освіти КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

КАПУСТА ДАР'Я

*студентка факультету дошкільної освіти та музичного мистецтва,
КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»*

У статті розкрито роль екологічних стежок в процесі виховання екологічної культури дошкільників в природі. Визначено сутність екологічної стежки та необхідність її включення в освітній процес закладу дошкільної освіти.

Ключові слова: *екологічна стежина, природнича компетентність, маршрут екологічної стежини, екологічна система, експериментально-дослідницька діяльність.*